

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

Fredningsforslag for Tollerup og Melby Kilerne

Udarbejdet af Halsnæs Kommune 30.03.2023

Indhold

Baggrund for forslaget	2
Fredningsforslagets afgrænsning	3
Beskrivelse af fredningsområdet	4
Geologi og landskab.....	4
Fortidsminder og kulturspor.....	6
Digerne som kulturformidlere	6
Digerne som levested	8
Beskyttede gravhøje	8
Andre kulturspor	9
Fortidsminder i fremtiden	9
Natur	9
Hjemmehørende og invasive arter	10
Offentlighedens adgang og friluftsliv.....	10
Frednings- og planmæssige forhold	11
Eksisterende fredninger	11
Zonestatus	12
Kommuneplan	12
Lokalplan.....	12
Litteratur:	13
Forslag til fredningsbestemmelser	14
Bilag 1 - Kortbilag.....	19
Bilag 2 - Areal og lodsejerliste	20
Bilag 3 - Budgetoverslag.....	21
Bilag 4 - Miljøstyrelsens bemærkninger til budgetoverslag.....	22
Bilag 6 – Sagsrejseres bemærkninger til Miljøstyrelsens høringssvar	24
Bilag 5 - Screeningsnotat	25

Halsnæs Kommune
Rådhuspladsen 1
3300 Frederiksværk
Telefon 47784000
e-mail: mail@halsnaes.dk

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon 39174000
e-mail: dn@dn.dk

Baggrund for forslaget

Halsnæs Kommune og Danmarks Naturfredningsforening fremsætter hermed i henhold til Naturbeskyttelseslovens §36, jf. §33, stk. 3, forslag til fredning af Tollerup og Melby Kilerne i Halsnæs Kommune, i alt 166 ha.

I foråret 2021 medførte en række overtrædelsessager, at der kom fokus på naturen og landskabet nord for Melby, også kaldet Melby Kilen. Sagerne medførte blandt andet, at Danmarks Naturfredningsforening, ved lokalafdeling Halsnæs, anmodede Halsnæs Kommune om at rejse fredningssag for kilen. I efteråret 2021 modtog kommunen en underskriftsindsamling med mere end 2000 underskrifter for at frede kilen. På den baggrund blev der i kommunens budget 2022-25 afsat midler til at udarbejde et fredningsforslag. Tollerup Kilen, der ligger lige vest for Melby Kilen, rummer de samme landskabelige kvaliteter som Melby Kilen, hvorfor der er arbejdet for et samlet fredningsforslag.

De to kiler er kendetegnet ved deres smukke kuperede landskaber, der adskiller tæt-bebyggede sommerhus- og byområder og fungerer som grønne bånd mellem hav og land. Kilerne rummer flere kulturhistoriske spor, som det er vigtigt at værne om, og de er blandt de sidste grønne kiler langs Sjællands nordkyst, der ikke er fredede. Dette klassiske morænelandskab ønsker Halsnæs Kommune og Danmarks Naturfredningsforening at give den bedst tænkelige beskyttelse, så fremtidige generationer, ligesom vi, kan nyde oplevelsen af det smukke kystnære landskab.

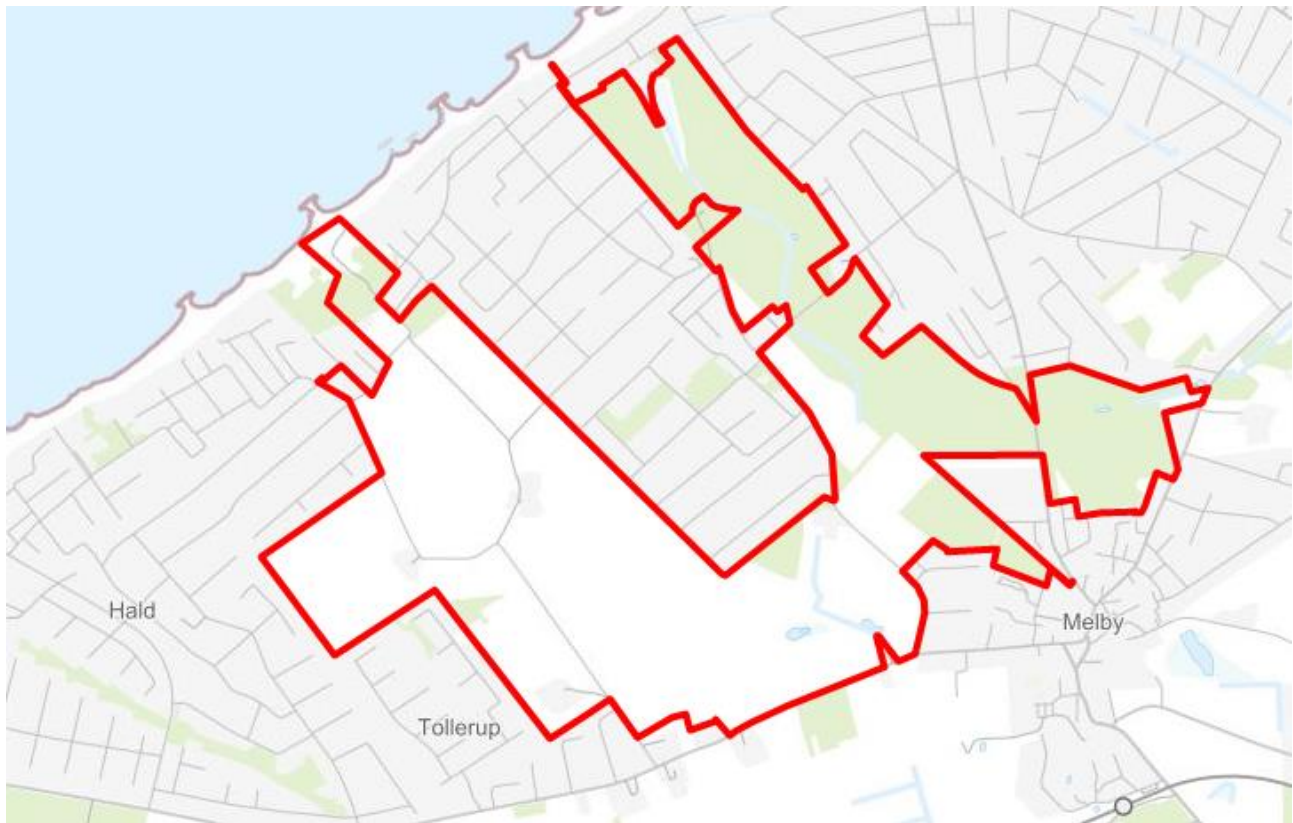

Maleri: Melby 1938 K. Gottlieb

Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsarealet er overvejende åbent landzoneareal omkranset af Liseleje, Hald, Tollerup samt Melby og Tollerupvej. Hyllingeberg adskiller de to kiler mod Kattegat. Hvor bygninger ligger meget yderligt er fredningsgrænsen trukket rundt om bebyggelsen, så denne ikke er fredet.

Samlet set dækker kilerne et areal på 166 ha. Fredningsforslagets afgrænsning fremgår endvidere af bilag 1 og i oversigtsform i figur 1 nedenfor.

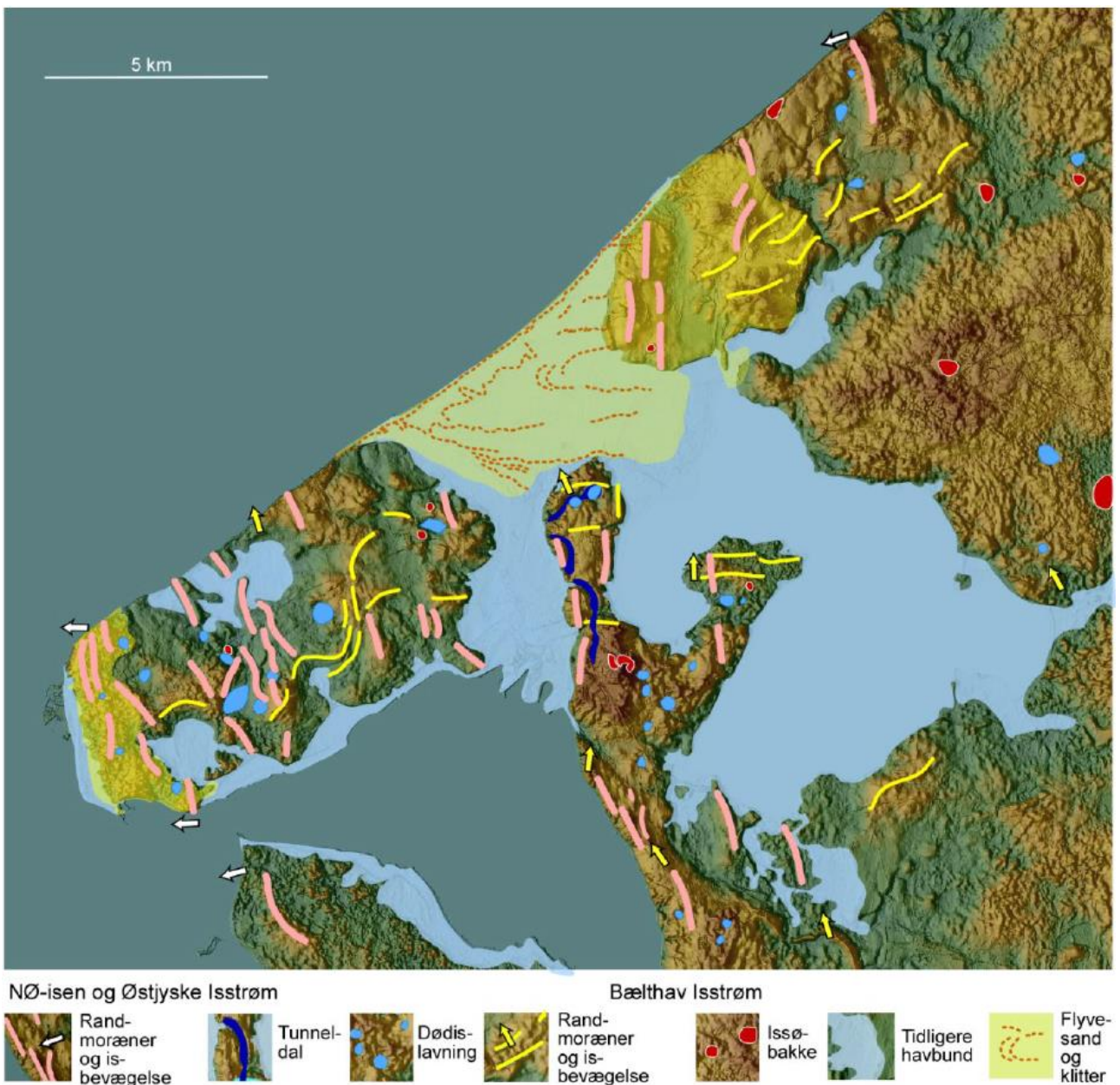

Figur 1: Oversigtskort over fredningsområdet.

Beskrivelse af fredningsområdet

Geologi og landskab

De to kystkiler er klassisk højtliggende kuperet morænelandskab dannet under den sidste istid. Istidslandskabet er dannet ad flere omgange med skiftevis nedisning og afsmeltning af isfremstød indtil istidens afslutning for ca. 12.000 år siden (Houmark-Nielsen, M. 2021). Det har efterladt et område, der i dag fremstår småkuperet med mindre bakketoppe og dale. Figur 2 illustrerer, hvordan de forskellige isstrømme har formet landskabet i Halsnæs.

Figur 2: Figur over dannelse af karakteristiske landskabstræk (Houmark-Nielsen, M. 2021).

Melby Kilen fremtræder i dag i høj grad som en mindre ådal med vandløbet Maglemosegrøften, der gennemskærer kilen fra syd mod nord. Terrænet er overvejende fladt, dog skrånende opadtil mod øst mod det fredede område Høje Lindebjerg.

Jorden er i den nordlige ende overvejende ferskvandstørv, mens den mod syd består af smeltevandsgrus. Størstedelen af kilen er i 2022 beplantet med juletræer omkranset af et 160 cm højt vildthejn; tidligere blev jorden dyrket med lave enårige afgrøder.

Foto 1 og 2: Den omfattende juletræsproduktion i Melby Kilen har stor betydning for oplevelsen af landskabet.

Terrænet i Tollerup Kilen stiger fra syd mod nord, med flere mindre lokale bakketoppe. Jordarten er primært smeltevandsgrus. Den sydligste del dyrkes med konventionelt landbrug, mens en stor del er udlagt til permanent græs. Et mindre areal ved Orehøjgård er nyanlagt valnøddeplantage. Kilen ender i nord med udsigt over Kattegat på den imponerende skrænt ved Hyllingebjergvej.

Foto 3: Størstedelen af Tollerup Kilen set fra luften.

Fortidsminder og kulturspor

Fredningsområdet rummer flere beskyttede diger, som har betydning for oplevelsen af landskabet. Digerne er linjeformede forhøjninger, der primært består af jord og sten. De bedst bevarede diger i området er typisk godt 1 meter høje, og det længste dige er 1,2 km langt. Hovedparten af digerne er dækket af græs- og urtevegetation, men enkelte steder er der busk- og træbevoksning på toppen af digerne. På en del af digerne vokser karakteristiske overdrevarsarter, og med den rette pleje kunne digerne formodentlig blive meget artsrige.

I dag er der registreret 5,23 km (Tollerup Kilen 3,26 km, Melby Kilen 1,97 km) beskyttede diger inden for fredningsområdet, hvilket kun er en brøkdel af de mange diger, som tidligere har eksisteret i området. Digerne er blevet sløjfet i takt med sammenlægning af marker til større og større dyrkningsflader. Digerne er med til at fortælle historien om menneskets påvirkning af landskabet og naturen især gennem de seneste 1100 år. Her særligt med henblik på historien om Danmarks inddeling i sogne, landsby- og herregårdsejerlav, om drift af marker samt beskatnings- og ejerforhold.

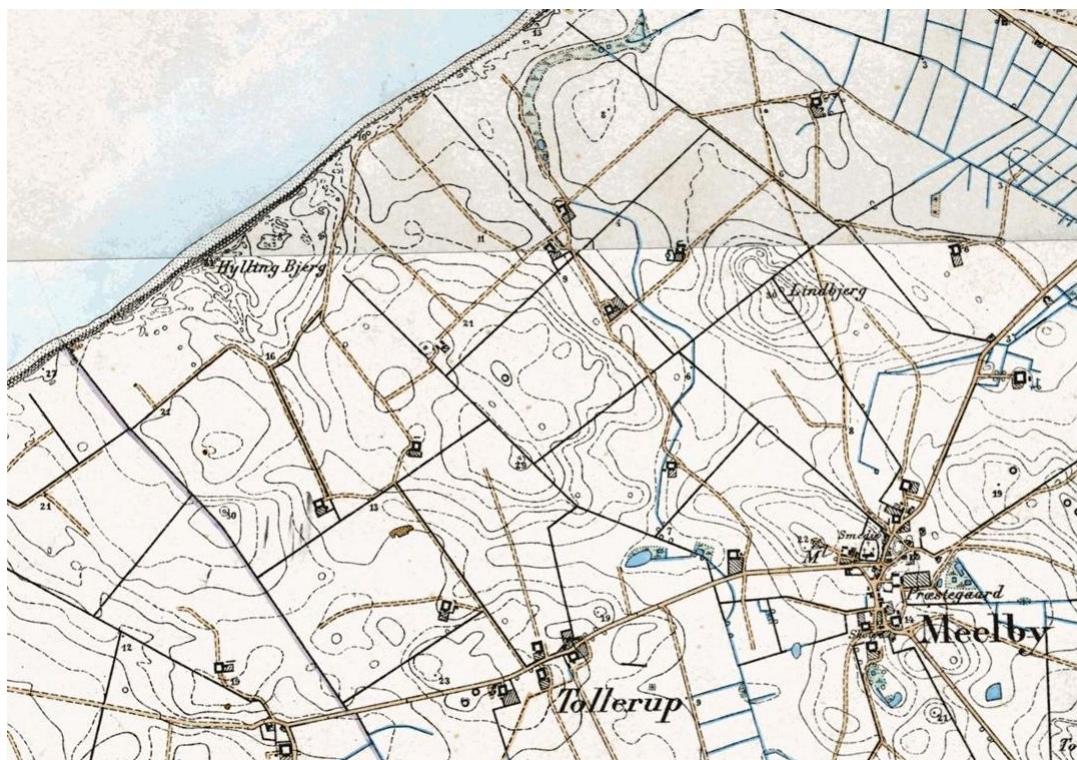

Foto 4 og 5: Eksempler på beskyttede diger langs Æblestien i Melby Kilen.

Digerne som kulturformidlere

I Tollerup og Melby Kilerne er digerne klassiske udskiftningsdiger, som er fra tiden omkring de store landboreformer i slutningen af 1700-tallet. Knaphed på mad betød, at der blev iværksat reformer med henblik på at effektivisere landbruget. En af måderne var at flytte gårde fra fællesskaberne i landsbyerne og ud til deres eget jordstykke. På de gamle målebordsblade ses tydeligt, hvordan gårdene var blevet udflyttet fra landsbyerne og placeret i hver deres firkantede stykke jord omkranset af et dige. En udskiftning, der kaldes blokudskiftning, hvor digerne var etableret som ejendomsskel.

Figur 3: På de gamle målebordsblade er det tydeligt at se de gamle diger, der markerede ejendomsskel om de enkelte gårde. Digerne er tegnet med sort streg.

Figur 4: Luftfoto af området med markering af de tilbageværende beskyttede diger med brun streg.

Digerne som levested

Digerne er et væsentligt landskabeligt, kulturhistorisk og biologisk element i kilernes landskab. Digerne har en visuel betydning for oplevelsen af landskabet, og samtidig er den samlede struktur vigtig for sammenhængen i landskabet som korridorer for mange forskellige arter. Fraværet af dyrkning, sprøjtning og gødskning betyder også, at plante- og dyrelivet hér har et levested.

Digerne i Tollerup og Melby Kilerne består af tør og mager jordbund, der giver mulighed for at en lang række arter, der er tilpasset denne jordbundstype, kan trives. Som følge af gødskning og kvælstoftilførsel er næringsfattige naturtyper generelt truede og i tilbagegang. Digerne har derfor stor betydning både for denne naturtype og som spredningskorridor for arter, der bl.a. bruger diger som ledelinier for deres færden i det åbne land.

Foto 6: Markfirben lever på overdrev og kystskrænter i Halsnæs Kommune og er helt afhængige af ledelinjer til at bevæge sig rundt i landskabet.

Beskyttede gravhøje

På fredningsarealet i Tollerup Kilen, "Orehøj", ligger en kuppelformet rundhøj, 8 x 6,5 x 2,5 m. Højen ligger placeret på toppen af en morænebakke, der hæver sig over det øvrige landskab. Omkring højen ligger flere større sten, der kan være rester af den oprindelige stenkiste. Gravhøj og stenkiste er dateret til yngre stenalder 2350-1700 f.kr.

Vest for Hyllingebjerg sommerhusområde ligger endnu en gravhøj. Der er tale om en rundhøj på ca. 18 x 21 x 3 m beliggende på et markareal, jf. foto 7. Højen er dateret til oldtid.

Foto 7: Gravhøje ligger ofte placeret højt i terrænet, hvilket også er gældende for de to beskyttede gravhøje inden for fredningen.

Andre kulturspor

Derudover er der mange private detektor-fund i kilerne fra tiden mellem ældre jernalder og renæssancen. Disse fund, der ikke er fredede, kommer især fra markerne ved Melby. De mange fund på markerne langs Kattegat, vidner om havets store betydning. Flere gravhøje fra bronzealderen vidner ligeledes om, at området har været intensivt udnyttet også i denne periode.

De private fund omfatter bl.a. genstande som mønter fra vikingetiden, middelalderen og renæssancen, samt fibler fra middelalderen, beslag samt flintekiler fra stenalderen.

Fortidsminder i fremtiden

Både fortidsminder og diger er i dag beskyttede efter museumsloven. Med fredningsforslaget kan kommunen i samarbejde med lodsejerne arbejde på at genskabe nogle af de forsvundne diger i området, således at områdets historie vil træde tydeligt frem i landskabet. Arbejdet skal ske efter en samlet plan udarbejdet i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen.

Natur

Begge kiler består i dag primært af landbrugsjord. Der er registreret fire overdrev, tre søer og en eng omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Jordbunden er karakteriseret ved at være forholdsvis sandet, og med den kystnære beliggenhed, stiller det særlige krav til de planter, der indfinder sig. Der er særdeles godt potentiale for udvikling af botaniske overdrev på langt de fleste jorder, og der

ses da også mange steder karakteristiske overdrevarsarter såsom gul snerre og alm. gyldenris i vejkanterne og på de permanente græsarealer.

De registrerede overdrev har generelt høj artsdiversitet, og særligt forekomster af knoldet mjøddurt, blodrød storkenæb og plettet kongepen bør nævnes. Lige øst for Melby Kilen ligger Høje Lindebjerg, der er fredet og naturplejes. Området rummer en rig biodiversitet med mange karakteristiske og sjældne overdrevarsarter. Artsindholdet vidner om det potentiale, der er for at udvikle natur, såfremt arealerne plejes med det formål at fremme naturen.

Foto 8: Lille ildfugl på almindelig gyldenris.

Hjemmehørende og invasive arter

Arter, der er indført til landet og spreder sig voldsomt, kaldes invasive. Invasive arter er til skade for den danske natur og de hjemmehørende arter, der hører til i landet. Den beskyttede eng i Melby Kilen er under kraftig tilgroning med de invasive arter japansk pileurt og canadisk gyldenris. Derudover er rynket rose vidt udbredt i området. Der foreligger ikke i 2022 en pligt for lodsejerne til at bekæmpe andre invasive arter i Halsnæs Kommune end kæmpe-bjørneklo.

Der ligger ikke en endelig definition på, hvad der er en hjemmehørende art, idet det afhænger af, hvor langt tilbage man går i tiden. Halsnæs Kommune anvender primært definitionen brugt til udarbejdelse af den danske rødliste, hvor der er lavet en vurdering af, om arterne er hjemmehørende eller ej.

Offentlighedens adgang og friluftsliv

Fredningen er en landskabsfredning, der skal sikre landskabet i kilerne i fremtiden. Derudover sikres også offentlighedens adgang til landskabet på de allerede etablerede stier. På nuværende tidspunkt er der etableret en offentlig sti, Æblestien, fra Melby til Kattegat. Adgang til de øvrige eksisterende stier i kilerne, skal ligeledes bevares gennem fredningen, så det undgås at stiforløb nedlægges. Plejemyndigheden forpligtes til at holde stierne synlige for de besøgende.

Fredningen giver mulighed for et mere udbygget stisystem gennem etablering af en sti fra Blåmejsevej til Lindevænget og kan dermed åbne op for rundture i området. Dette vil også give lettere adgang til det fredede område Høje Lindebjerg.

Fredningen kan anvendes som et redskab til formidling af områdets særlige natur- og kulturhistoriske værdier bl.a. gennem opsætning af skilte.

Foto 9: Stierne i området er meget benyttede.

Frednings- og planmæssige forhold

Eksisterende fredninger

Området omkring Orehøj blev fredet i 1969. Baggrunden for fredningen var, at daværende ejer ville undgå at betale skat for muligheden for at udstykke ejendommen, idet han ønskede at drive den som landbrug. Med det nuværende initiativ aflyses denne fredning, og ejendommen pålægges nærværende fredningsforslag. Med nærværende forslag videreføres den hidtidige bestemmelse om tilladelse til beplantning, som er nødvendig for driften, dog gælder den kun for den økologisk drevne valnøddeplantage på matr. nr. 2a Tollerup By, Melby. Nuværende lodsejer driver plantagen økologisk, og ønsker at denne drift skal fortsættes i fremtiden.

Den eksisterende fredning fra 1969 har givet anledning til en fortolkning af, hvorvidt etablering af valnøddeplantagen i årene 2021/2022 stred imod Orehøj fredningens bestemmelser. Kommunens vurdering var, at valnøddeplantagen blev etableret lovligt, idet der er tale om en afgrøde. Dette var flere borgere og Danmarks Naturfredningsforening uenige med, hvorfor de har påklaget kommunens vurdering til Ankestyrelsen.

Såfremt det viser sig, at kommunens vurdering er forkert, og valnøddeplantagen er etableret i strid med den eksisterende fredning fra 1969, bortfalder bestemmelserne om retten til at drive valnøddeplantage i nærværende fredningsforslag.

Zonestatus

Hele området er landzone.

Kommuneplan

I Kommuneplanen er hele det omfattede område – på nær et lille område vest for Kroghøjvej ved Melby – udpeget som bevaringsværdigt landskab. Dette skyldes blandt andet, at det åbne landskab kan fortælle historien om landsbyerne, der lå et stykke fra kysten - et landskab, der ikke er synligt på store dele af Sjællands nordkyst i dag.

Området er udpeget som havende kulturhistoriske bevaringsværdier. Tollerup Kilen er en del af området A3 – Tollerup Ejerlav – en rækkelandsby med udflyttergårde med oprindelse i middelalderen. Sammenhængen mellem landsby og gård er vigtig. Melby Kilen er en del af området A5 – Vinderød Enghave m.m. – som er rester fra det gamle fjordsystem Brødemose Sund. Området vurderes også vigtigt, fordi det omfatter dele af områderne omkring den gamle fjord og den resterende forbindelse med Kattegat.

Melby Kilen udgør den nordlige del af en økologisk forbindelse i Grønt Danmarkskort, der strækker sig fra Roskilde Fjord til Kattegat, og som er den eneste (så godt som) intakte åbne landskabsforbindelse hen over næsset.

Skovrejsning er uønsket i næsten hele fredningsområdet. Kun et lille område øst og vest for Kroghøjvej ved den sydlige del af sommerhusområdet er undtaget. Skovrejsning er uønsket, fordi skov slører landskabet og dermed de værdier, som området er udpeget for i andre sammenhænge.

Kommuneplanen giver ikke mulighed for at anvende det fredede område til nye boligområder, sommerhusområder eller lignende, da disse åbne kiler er få og sjældne langs sommerhuskysterne i Nordsjælland og derfor ønskes beskyttet mod byggeri og lignende landskabsslørende anvendelse.

Lokalplan

Der er ingen gældende lokalplaner i området, og kun det lille skovområde mellem Møllegårdsvej og Æblekrogen er omfattet af en kommuneplanramme 1.B9, der giver mulighed for enfamiliehuse. Dette er dog ikke i praksis muligt, da det er fredskov.

Litteratur:

Houmark-Nielsen, M. 2021: Geologi og landskaber i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Zone A: Halsnæs-Arresø-Tisvilde.

Forslag til fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

- at bevare og forbedre de landskabelige værdier i de to kystkiler, således at de fremtræder som et overvejende åbent landskab med vide udsigter vekslende med mindre bevoksninger,
- at bevare og forbedre områdets kulturhistoriske værdier, herunder at sikre synlighed af fortidsminder,
- at bevare og forbedre de biologiske værdier, herunder at sikre levedemulighederne for fredningsområdets plante- og dyreliv, som især knytter sig til overdrev, enge, moser, søer og mindre bevoksninger,
- og at bevare og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at sikre offentlighedens muligheder for at færdes i – og opleve området.

§ 2 Fredningsområdet

Det fredede område omfatter cirka 166 hektar, som fremgår af fredningskortet (kortbilag 1).

§ 3 Bevaring af området

Fredningsområdet fremtræder overvejende lysåbent med mindre bevoksninger og skal bevares i sin nuværende tilstand, medmindre andet er tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra Fredningsnævnet.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

1. Eksisterende landbrugsarealer kan dyrkes efter gældende lovgivning. Dog må der ikke tilplantes eller dyrkes flerårige udsigtshæmmende afgrøder som eksempelvis juletræer, elefantgræs, energipil mv.
2. Eksisterende juletræsplantager kan fastholdes til de er hugstmodne, dog senest 5 år efter fredningens endelige gennemførelse, hvor lodsejer sørger for at afdrive arealerne. Arealerne må ikke gentilplantes.
3. Eksisterende økologiske valnøddeplantage kan fastholdes indtil den ikke længere er driftsmæssig nødvendig, hvorefter den pågældende lodsejer sørger for at afdrive arealerne.
4. Eksisterende småbevoksninger og vildtremiser kan drives med plukhugst eller gruppevis foryngelse og selvfornyelse i videst muligt omfang eller henligge som urørt skov medmindre Fredningsnævnet har godkendt andet. Træartsvalget skal fortrinsvist være hjemmehørende arter. Der kan forekomme indslag med andre lokalitetstilpassede arter og

der må gentilplantes med tilsvarende arter, som der er fjernet, dog ikke invasive arter. Småbevoksninger med overvejende løvtræer må ikke konverteres til nåleskov.

5. Eksisterende læhegn må vedligeholdes ved enkelte genplantninger med samme arter, dog ikke hvis de regnes for invasive, alternativt gentilplantes med fortrinsvist hjemmehørende arter. Nye læhegn kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse, såfremt de er nødvendige for driften og udformes, så de ikke begrænser udsigten væsentligt.
6. Naturarealer, der ved fredningens gennemførelse er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3, må ikke sprøjtes eller gødes.
7. Haver og gårdspladser kan, uanset ovennævnte bestemmelser, udnyttes som hidtil og herunder tilplantes eller omlægges på sædvanlig vis.

§ 5 Terrænændringer mv.

1. Der må ikke foretages terrænændringer inden for fredningsområdet.
2. Der kan dog ske terrænændringer som led i naturgenopretning, genåbning af rørlagte vandløb, klimatilpasning, eller som mindre terrænændringer i forbindelse med byggeri og anlæg efter Fredningsnævnets godkendelse.
3. Mindre terrænændringer i forbindelse med almindelig drift kan ske i henhold til bestemmelser i gældende lovgivning.
4. Der kan ske terrænændring som led i retablering af gamle sten- og jorddiger. Retableringen skal ske efter en samlet plan, som er godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen. Retableringen kan iværksættes af lodsejer eller af plejemyndigheden efter aftale med lodsejer.
5. Fredningen er ikke til hinder for arkæologiske udgravninger i området, såfremt arealerne retableres efter endt udgravning.
6. Undtaget fra forbuddet er mindre terrænændringer i private haver, såfremt det ikke medfører gener for naboer jf. øvrig gældende lovgivning.

§ 6 Bebyggelse

1. Ny selvstændig bebyggelse, herunder boliger, ridehaller, pelsdyrbure, drivhuse/-gartnerier, skure, boder, jagthytter, transformerstationer og lignende, må ikke opføres inden for fredningen.
2. Det gælder dog ikke etablering af nye bygninger, der skal anvendes som medhjælper- eller aftægtsboliger, såfremt de lovligt kan etableres i medfør af lov om planlægning. Byggeriet kræver dog Fredningsnævnets godkendelse, hvad angår dets udformning, størrelse og placering, og kan kun godkendes, hvis boligen ikke virker dominerende i landskabet. Medhjælper-/aftægtsboliger må ikke udstykkes som selvstændig bebyggelse på et senere tidspunkt.
3. Til og ombygning af eksisterende boliger reguleres efter bestemmelserne i planloven. Anvendelse af reflekterende materialer såsom sortglaseret tegl, blanke solpaneler og

lignende kan dog alene ske med Fredningsnævnets godkendelse, og såfremt det ikke virker synligt og dominerende over store afstande.

4. Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter godkendelse af Fredningsnævnet for så vidt angår byggeriets udformning og placering.
5. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure for får, kreaturer og lignende efter Fredningsnævnets godkendelse, hvad angår materialevalg og placering.
6. Undtaget fra forbuddet er mindre byggerier i private haver, såsom drivhuse, legehuse, skure og lignende.

§ 7 Faste konstruktioner og anlæg

1. Faste anlæg og konstruktioner, som f.eks. tårne, tankanlæg, transformestationer, solcelleparker og master, må ikke placeres inden for fredningsområdet. Der må ikke føres luftledninger over arealerne.
2. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger. Undtaget er dog belysning, der af vejmyndigheden skønnes nødvendig af hensyn til trafiksikkerhed.
3. Campingvogne, telte og lignende må ikke anbringes uden for have- og gårdspladsarealer. Undtaget fra forbuddet er teltslagning på egne arealer eller teltslagning på primitive overnatningspladser udlagt til formålet.
4. Etablering af sportsanlæg, som golfbaner, skydebaner, motorbaner, ridebaner og landingsbaner for fly og helikoptere m.m. er ikke tilladt.
5. Hegn skal være sædvanlige landbrugshegn (trådhegn) med pæle i naturtræ eller jordfarver. Hegn skal være under 1,2 meter høje. Dog kan der midlertidig anvendes vildthege/maskehegn, når det er nødvendigt af hensyn til etableringen af nye løvtræsplantninger.
6. Informationstavler til formidling af fredningen kan opsættes uden Fredningsnævnets godkendelse, på foranledning af plejemyndigheden efter aftale med lodsejeren.
7. Fredningen er ikke til hinder for etablering af de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med naturpleje, anlæg af stier mv., f.eks. opsætning af stenter, drikkeanlæg, fangfolde og lignende.
8. Ved de på fredningskortet angivne offentlige p-pladser kan der på plejemyndighedens foranledning opsættes toiletter, borde/bænke, skraldespande og lignende efter behov.
9. Oplag, herunder oplag af maskiner og udrangerede køretøjer, må ikke ske i det åbne land. Undtaget er deponi af materiale, der er nødvendigt for sædvanlig landbrugsdrift, herunder oplag af wrap, halm, markstakke mv, der dog skal placeres så det skæmmer landskabet mindst muligt.

10. Uanset fremtidigt ejerforhold skal der sikres adgang til stranden for offentligheden via trappen på matr. nr. 1e Tollerup By, Melby. Plejemyndigheden står for vedligehold af trappen.
11. Fredningsnævnet kan godkende opførelse af husstandsvindmøller, såfremt de ikke påvirker landskabet væsentligt.
12. Undtaget fra forbuddet er mindre konstruktioner og anlæg i private haver, såsom terrasser, flagstænger og lignende.

§ 8 Offentlighedens adgang

1. Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller på cykel, jf. naturbeskyttelseslovens adgangsbestemmelser.
2. På de offentligt ejede arealer må hegn ikke begrænse offentlighedens mulighed for fladefærdsel. Er arealet hegnet skal det være forsynet med stenter, klaplåger eller lignende.
3. Stier, som fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningen er ikke til hinder for mindre ændringer af stier og vejes forløb, såfremt offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.
4. Der udlægges nye stier som vist på fredningskortet. Stierne kan etableres som grusstier i op til 1,6 meters bredde eller som trampespor. Yderligere stier kan etableres af plejemyndigheden efter aftale med lodsejeren.
5. Hvor adgang til de på fredningskortet udpegede stier forhindres ved hegning af hensyn til græssende husdyr, skal stierne holdes åbne og tilgængelige for offentligheden med stenter, klaplåger, færister eller lignende. Udgifter til etablering og vedligeholdelse af installationer, som er nødvendige for brug af stierne, forestås af plejemyndigheden.
6. Plejemyndigheden sikrer, at stier som fremgår af fredningskortet, holdes åbne ved slåning af sporet mindst en gang årligt eller på anden måde er afmærkede i terrænet og dermed synlige for publikum.
7. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

§ 9 Retningslinjer for plejen

1. Pleje af naturområder skal bevare og fremme plantesamfund med arter, der er karakteristiske for naturtyperne, samt i videst muligt omfang fremme et rigt og varieret dyreliv.
2. Pleje af de kulturhistoriske elementer i landskabet skal sikre, at menneskeskabte anlæg og spor bevares for eftertiden. Såfremt lodsejer ikke foretager plejen, kan plejemyndigheden efter underretning af lodsejer lade plejen foretage.

§ 10 Plejemyndighed

Pleje af de fredede arealer kan gennemføres efter den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse. Halsnæs Kommune er plejemyndighed på de private og kommunalt ejede arealer, mens Naturstyrelsen er plejemyndighed på de statsejede arealer.

§ 11 Jagt

Jagt er tilladt i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lov om jagt og vildtforvaltning.

§ 12 Særbestemmelser

1. Arealer, der på fredningstidspunktet er offentligt ejede, skal uanset fremtidige ejerforhold være åbne for fladefærdsel for offentligheden og drives med henblik på at forøge biodiversiteten.
2. Fredningen er ikke til hinder for at skydeklubben udvider eksisterende klubhus eller bygger nyt i tilknytning til eksisterende på matr. 1 ck, Tollerup By, Melby, så længe byggeriet ikke overstiger grusgravens omkringliggende terræn og i øvrigt overholder anden gældende lovgivning. Fredningsnævnet skal dog godkende byggeriet for så vidt angår byggeriets udformning, størrelse og endelige placering.
3. Fredningen er ikke til hinder for mindre ændringer af landingsbanen for svævefly på matr.nr. 3a, Tollerup By, Melby så længe øvrige nødvendige tilladelser er gældende.
4. Der kan ske gentilplantning af valnøddetræer på matr. nr. 2a, Tollerup By, Melby indtil plantagen nedlægges. Valnøddeplantagen fjernes helt, når den ikke længere er driftsmæssig nødvendig for ejendommen.
5. Eksisterende vandindvinding på matr. nr. 9a Melby By, Melby kan fastholdes indtil den ikke længere er forsyningsmæssig nødvendig. Arbejde af nødvendighed for den pågældende vandindvinding kan fortsat finde sted.

§ 13 Ophævelse af eksisterende fredning

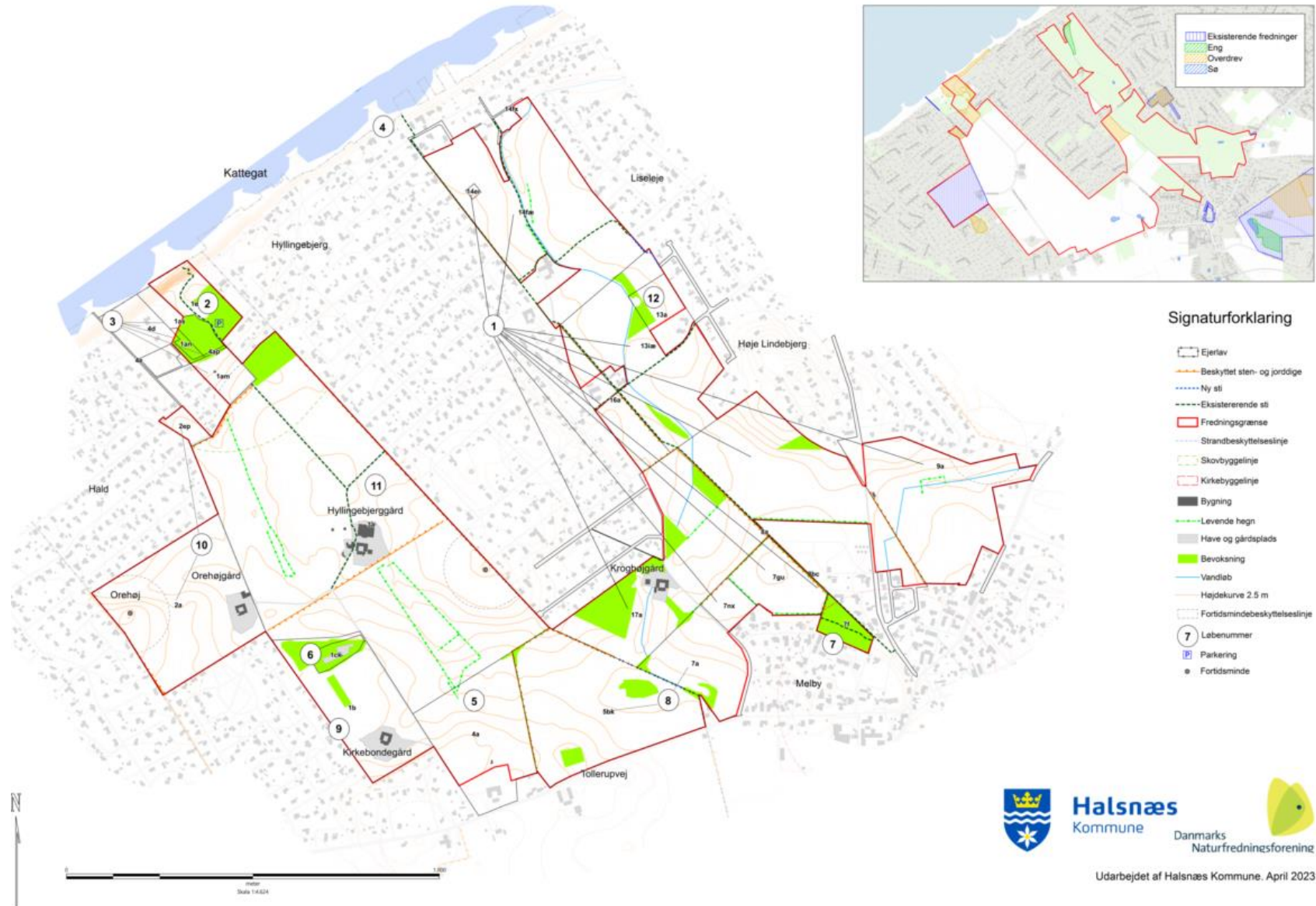
Følgende fredninger og fredningslignende deklARATIONER ophæves med nærværende fredning

1. *Orehøj* Fredningsnævnets kendelse af 21.05.1969 (Reg.: nr. 05076.00).

§ 14 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningskort for Tollerup og Melby Kilerne

Halsnæs
Kommune

Danmarks
Naturfredningsforening

Udarbejdet af Halsnæs Kommune, April 2023

Bilag 2 - Areal og lodsejerliste

Løbenr	Ejer	Matr. nr.	Matr. bogstav	Ejerlav	Foreslås fredet ca. ha	Omfattet af naturbeskyttelsesloven:			Sti		
						§ 3	§15, §17, § 18	Fredskov	Tidligere fredet	ny/meter	eksisterende/meter
1	Svend Petersen, Stockholmsgade 25, 4. tv, 2100 København Ø	14	fæ	Melby By, Melby	15	0,8					
		16	a	Melby By, Melby	2,5	1,9					
		7	nx	Melby By, Melby	1,1						
		7	gu	Melby By, Melby	3,2						
		13	ia	Melby By, Melby	10						
		9	a	Melby By, Melby	11,2		0,9				
		8	a	Melby By, Melby	12						
		17	a	Melby By, Melby	13						
		8	bc	Melby By, Melby	0,2						
		14	er	Melby By, Melby	0,1						
Samlet					68,3	2,7	0,9			268	5587
2	Naturstyrelsen, Førstballevej 2, 7183 Randbøl	1	e	Tollerup By, Melby	2,3	2,1	2,3	2,3			
Samlet					2,3						
3	Hyllingebjergvej 116	1	am	Tollerup By, Melby	1,3	1,3					
		1	as	Tollerup By, Melby	0,7		0,7				
		4	ap	Tollerup By, Melby	0,04		0,04				
		1	an	Tollerup By, Melby	0,2		0,2				
		4	d	Tollerup By, Melby	0,05		0,05				
Samlet				2,29	1,3	0,99					
4	Carl Casper Odin Clorius, Højsagervej 4A, 3480 Fredensborg Lene Clorius, Gasserhaven 16, 2840 Holte Christian Odin Clorius, Peder Skrams Gade 27, 4. th, 1054 København K	14	cd	Melby By, Melby							
Samlet											60
5	Søren Ingels Schneider Jakob Ingels Schneider, Tollerupvej 82, 3370 Melby	4	a	Tollerup By, Melby	6,7						
Samlet					6,7						
6	Melby Skytteforening, Liselejevej 14, 3360 Liseleje	1	ck	Tollerup By, Melby	0,8						
Samlet					0,8						
7	Halsnæs kommune, Rådhuspladsen 1, 3300 Frederiksværk	7	f	Melby By, Melby	1,3		1,1	1,3			
Samlet					1,3		1,1	1,3			
8	Peder Jørgen Pedersen, Tollerupvej 77,	7	a	Melby By, Melby	5	0,1					
		5	bk	Tollerup By, Melby	12,8	0,26					
Samlet				17,8	0,36						
9	Charlotte Pekkarinen, Tollerup Strandvej 21, 3370 Melby	1	b	Tollerup By, Melby	7,5						
Samlet					7,5						
10	Lars Gammeltoft, Rosendalsvej 5, 3140	2	a	Tollerup By, Melby	12		2,6		12		
		2	ep	Tollerup By, Melby	0,6	0,6					
Samlet				12,6	0,6	2,6		12			
11	Michael Darket, Tollerup Strandvej 40, 3370 Melby	3	a	Tollerup By, Melby	45,3			7,5			1458
Samlet					45,3			7,5			1458
12	Tine Johanne Strand og Eigil Strand, Muldstensvej 32, 3370 Melby	13	a	Melby By, Melby	1,2	0,003					
Samlet					1,2	0,003					
i alt					166,09						

Bilag 3 - Budgetoverslag

Halsnæs Kommune har udarbejdet et fredningsforslag for Tollerup og Melby Kilerne i Halsnæs Kommune, i alt cirka 166 hektar. I henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5 skal et fredningsforslag ledsages af et overslag over de forventede omkostninger, der knytter sig til gennemførelsen af forslaget.

Der tilkendes ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse, jævnfør naturbeskyttelseslovens § 39 stk. 1, sidste punktum.

Der tilkendes ikke erstatning for privatejede arealer, som er omfattet af den generelle biotopbeskyttelse jævnfør naturbeskyttelseslovens § 3, eller for arealer som i forvejen er omfattet af fredning eller fredningslignende deklARATION, med mindre en ny fredning indeholder skærpende bestemmelser.

Grunderstatningsbeløbet er sat til 3.800 kroner per hektar. Der tilkendes grunderstatning svarende til 1 hektar for ejendomme mindre end 1 hektar.

Der tilkendes halv grunderstatning for arealer inden for sø- og fortidsmindebeskyttelse, som tilhører ejendomme større end 1 hektar.

Der tilkendes erstatning på 6.000 kroner per hektar for forbud mod flerårige, udsigtshæmmende afgrøder på arealer, som er berettigede til fuld grunderstatning.

Der tilkendes erstatning på 20 kroner per meter for bevaring af eksisterende stier og 60 kroner per meter for anlæg af nye stier på private ejendomme.

Regulering	Areal (hektar)	Erstatning kr/ha	Bemærkninger	I alt kr
Fredning grundtakst	137,4	kr. 3.800		kr. 522.120
Fredning halv grundtakst	13,1	kr. 1.900	arealer inden for beskyttelseslinjer	kr. 24.871
Forbud mod flerårige, udsigtshæmmende	144,4	kr. 6.000	inkl. ældre fredninger, da forbuddet er en skærpelse	kr. 866.622
Sikring af stinet	Længde, meter	Erstatning kr./meter		
Eksisterende stier	7103	20		kr. 142.060
Nye stier	268	60		kr. 16.080
I alt				kr. 1.571.753

Bilag 4 - Miljøstyrelsens bemærkninger til budgetoverslag

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening
Att.: Birgitte Bang Ingrisch

Samt

Halsnæs Kommune
Att.: Mette Thornholm

Landskab og Skov
J.nr. 2023 - 19137
Ref. anpif
Den 21. april 2023

Miljøstyrelsens bemærkninger til budgetoverslag for fredningsforslag for Tollerup og Melby Kilerne i Halsnæs Kommune

Danmarks Naturfredningsforening og Halsnæs Kommune har anmodet om Miljøstyrelsens bemærkninger til et budgetoverslag, jf. naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5 og 6. Budgetoverslaget er modtaget den 31. marts 2023 og vedrører forslag til fredning af Tollerup og Melby Kilerne i Halsnæs Kommune.

Det fremgår af det tilsendte materiale, at fredningsforslaget tilsigter at sikre og bevare et åbent landskab i de to kystkiler Tollerup og Melby. Det er endvidere hensigten at sikre områdets rekreative og biologiske værdier.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Fredningsforslaget fastholder godt 7,1 km eksisterende sti med en erstatningssats i budgetoverslaget på 20 kr. pr meter.

Styrelsen henviser til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 20. januar 2023 om fredning af et sammenhængende græsningslandskab på bakkerne ved Tømmerup i Kalundborg kommune, hvor nævnet, i overensstemmelse med fast praksis, fastsætter erstatningen for fastholdelse af eksisterende stier til 15 kr. pr. løbende meter.

Styrelsen gør endvidere opmærksom på, at arealer der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15 om strandbeskyttelseslinjen ikke tildeles erstatning, idet disse arealer allerede er pålagt forbud mod eksempelvis etablering af ny beplantning og ny bebyggelse. Dette gør sig gældende for løbenr. 3, hvis arealer (0,99 ha) alle er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, men i budgetoverslaget tilkendes halv grundtakst grundet placering inden for beskyttelseslinjerne.

Miljøstyrelsen har umiddelbart ikke yderligere bemærkninger til det fremsendte budgetoverslag.

Miljøstyrelsen vil redegøre nærmere for sin holdning til fredningsforslaget, herunder dets afgrænsning og indhold, i forbindelse med det offentlige møde, fredningsnævnet afholder om fredningsforslaget.

Med venlig hilsen

Anette Pia Fischer
Landskab og Skov

+45 20 36 46 37
anpif@mst.dk

Bilag 6 – Sagsrejseres bemærkninger til Miljøstyrelsens hørings svar

Miljøstyrelsen har i brev af 21. april 2023 til det fremsendte budgetoverslag af 31. marts 2023 bemærket, at den foreslåede erstatningstakst for eksisterende stier er 5 kr. lavere pr. meter i forhold til en afgørelse af 20. januar 2023. Desuden bemærker styrelsen, at der normalt ikke tilkendes erstatning for arealer inden for strandbeskyttelseslinjen. Sagsrejserne har ingen bemærkninger til dette, men tager det til efterretning.

Med venlig hilsen

Mette Thornholm,
Sagsbehandler, Halsnæs Kommune

Bilag 5 - Screeningsnotat

Miljøvurdering af fredningsforslag for Melby og Tollerup Kilerne i Halsnæs Kommune

Ifølge § 8, stk. 2, 1-2 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) skal myndigheden vurdere, om der skal udarbejdes en miljøvurdering for planer og programmer omfattet af lovens § 8, stk. 1, der kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer eller programmer.

Ifølge § 8, stk. 2 skal planer, der fastlægger anvendelsen af et mindre område på lokalt plan eller alene medfører mindre ændringer i forhold til den gældende planlægning, kun miljøvurderes, hvis de må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Jævnfør orientering fra Miljøstyrelsen af 22. maj 2018 om reglerne for miljøvurdering af fredningsforslag, skal sagsrejsere vurdere, om forslaget er omfattet af miljøvurderingsreglerne samt tilvejebringe det faktuelle grundlag for miljøvurderingen. Det er Fredningsnævnet, der forestår at sende materialet i høring samt at modtage høringssvar, og det er ligeledes fredningsnævnet, der på baggrund af det tilvejebragte materiale træffer afgørelse om miljøvurdering.

Halsnæs Kommune har vurderet, at fredningsforslaget er omfattet af lovens § 8, stk. 2 og har derfor foretaget en screening af de forventede miljøkonsekvenser som følge af fredningsforslaget. Screeningen er foretaget med udgangspunkt i kriterierne i bilag 3 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, og vurderingen fremgår af nedenstående skema.

Det er Fredningsnævnet, der træffer endelig afgørelse om miljøvurdering på baggrund af oplysningerne i screeningen.

Miljøvurderingsscreening i henhold til Miljøvurderingsloven

Projekt: Fredningsforslag for Tollerup og Melby Kilerne

Dato: 28 oktober 2022

Deltagere i screeningen: Metho og Mesv

Konklusion

På baggrund af screeningen er det Halsnæs Kommunes vurdering, at der ikke skal udarbejdes en miljørapport. Der er tale om en status quo fredning, der skal beskytte det eksisterende åbne landskab med indslag af mindre bevoksninger. Fredningen vil desuden sikre og forbedre den offentlige adgang til området, samt sikre kommunen plejemulighed for den beskyttede natur.

Læsevejledning

I nedenstående skema betyder overskriften i de tre midterste kolonner:

Ikke relevant: Parameteret er **ikke relevant** for planen og er derfor ikke vurderet

Udløser ikke miljøvurdering: Parameteret er vurderet, og der **skal ikke** laves en miljørapport

Udløser miljøvurdering: Parameteret er vurderet, og der **skal** laves en miljørapport

Miljøparameter	Ikke relevant	Udløser ikke miljørapport	Udløser miljørapport	Bemærkninger
Befolkning og sundhed				
Indendørs støjpåvirkning	x			
Sundhedstilstand		x		Fredning af et område, herunder større synlighed af offentlige stier kan gøre det lettere for befolkningen at komme ud i naturen og derved bidrage til forbedret sundhed.
Svage grupper (f.eks. handicappede)		x		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre forholdene for svage grupper.
Friluftsliv/rekreative interesser		x		Fredningsforslaget sikrer rekreative stiforbindelser.
Begrænsninger og gener for befolkningen		x		Lodsejere kan opleve begrænsninger på deres ejendom, som de ikke hidtil har haft. Der

Miljøparameter	Ikke relevant	Udløser ikke miljø-rapport	Udløser miljø-rapport	Bemærkninger
				komponeres i form af økonomiske erstatninger.
Biologisk mangfoldighed (flora og fauna)				
Dyreliv		X		Fredningsforslaget medfører forbud mod plantagedrift og derved mindre brug af høje vildthejn, der ellers hæmmer bevægelsesmønsteret for større pattedyr.
Planteliv		X		Fredningen giver større mulighed for – og fokus på naturpleje
Sjældne, udrydningstruede eller fredede dyr, planter eller naturtyper, Bilag IV arter		X		Mulighed for retablering af bl.a. diger i et landbrugslandskab vil øge spredningsmuligheder for vilde dyr og planter. Der er ikke kendskab til fund af Bilag IV arter inden for fredningsområdet. Dog er det meget sandsynligt at de lever på skrænterne mod Kattegat. De vurderes ikke at blive påvirket af fredningen.
Eventuelle nærliggende naturbeskyttelses- og fuglebeskyttelsesområder		x		Nærmeste fuglebeskyttelses- og habitatområde ligger ca. 700 m mod øst. Der er tale om en status quo fredning, der ikke i sig selv ændrer forhold væsentligt.
Natura 2000-områder		x		Nærmeste Natura 2000 ligger ca. 700 m mod

Miljøparameter	Ikke relevant	Udløser ikke miljørapport	Udløser miljørapport	Bemærkninger
				øst. Der er tale om en status quo fredning, der ikke i sig selv ændrer forhold væsentligt.
Spredningskorridorer		X		Melby Kilen er udpeget spredningskorridor. Mindre brug af vildthejn vil øge korridorens funktion.
Naturbeskyttelse jf. §3		X		§ 3 beskyttede områder må kun driftes med henblik på naturforbedring, og sprøjtning/gødskning vil altid være forbudt på arealerne.
Grønne områder		x		Landbrugsarealer og naturområder kan anvendes som hidtil.
Skovrejsning/skovnedlæggelse		x		Der indføres forbud mod dyrkning af udsigtshæmmende afgrøder. Størstedelen af arealet er udpeget til skovrejsning uønsket i kommuneplan.
Fredning		x		En mindre fredning aflyses og området inddrages i det nye fredningsforslag, idet de gamle bestemmelser var utidssvarende.
Landskab og jordbund				
Landskabelig værdi		X		Fredningen har til formål at sikre det åbne, ubebyggede landskab.
Geologiske særpræg		X		Terrænændringer forbydes.
Jordforurening	X			

Miljøparameter	Ikke relevant	Udløser ikke miljø-rapport	Udløser miljø-rapport	Bemærkninger
Risiko for jordforurening	X			
Jordhåndtering/-flytning		X		Ved reetablering af diger kan der ske jordflytning. I så fald håndteres det efter regler om jordflytning.
Vand				
Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder		X		Der gives mulighed for genåbning af rørlagte vandløb samt klimaprojekter. Sådanne projekter skal håndteres efter gældende lovgivning.
Udledning af spildevand		x		Der ændres ikke på forholdene.
Grundvandsforhold		x		Forbud mod udsigtshæmmende afgrøder, kan forbedre grundvandsforholdene på de arealer, der pt. dyrkes med juletræer.
Risiko for forurening af grundvandsressourcer		x		Fredningsforslaget ændrer ikke på forholdene.
Luft				
Luftforurening (støv og lugt)		x		Der kan evt. kortvarigt være støvgener ved reetablering af diger.
Emissioner fra eventuel trafik til og fra området		x		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre på trafikale forhold.
Støj				
Støj (ikke trafikstøj)		x		Der er tale om en status quo fredning.
Vibrationer		x		Fredningsforslaget medfører ikke i sig selv ændringer.
Trafik				

Miljøparameter	Ikke relevant	Udløser ikke miljø-rapport	Udløser miljø-rapport	Bemærkninger
Trafikafvikling/-belastning		X		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre på trafikale forhold.
Trafikstøj		X		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre på trafikale forhold.
Energiforbrug		X		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre på trafikale forhold.
Sikkerhed		X		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre på trafikale forhold.
Risiko for trafikuheld		X		Fredningsforslaget forventes ikke at ændre på trafikale forhold.
Klimatiske faktorer				
Eventuel påvirkning af klima		x		Der er tale om status quo fredning.
Kulturarv				
Kulturhistoriske værdier		x		Digernes kulturhistoriske betydning bliver sikret ved fredningen. En mulig retablering af fjernede diger vil øge den kulturhistoriske fortælling i området.
Arkitektoniske værdier		x		Der er tale om status quo fredning.
Kirker		x		En lille del af fredningen ligger indenfor kirkebyggelinje.
Arkæologiske værdier		x		Terrænændringer forbydes hvorved de dybere jordlag beskyttes.
Fredede eller bevaringsværdige bygninger	x			
Ressourcer og affald				

Miljøparameter	Ikke relevant	Udløser ikke miljø-rapport	Udløser miljø-rapport	Bemærkninger
Arealforbrug		x		Arealer kan benyttes som hidtil, dog må der ikke dyrkes udsigtshæmmende afgrøder.
Energiforbrug		X		Der er tale om status quo fredning.
Vandforbrug		X		Der er tale om status quo fredning.
Produkter, materialer og råstoffer		X		Der er tale om status quo fredning.
Kemikalier, miljøfremmede stoffer		X		Der er tale om status quo fredning.
Affald, genanvendelse		X		Der er tale om status quo fredning.
Byøkologi/Agenda 21/CO ²		X		Der er tale om status quo fredning.
Visuel effekt (af det nye)				
Arkitektonisk udtryk		x		Fredningsforslaget har til hensigt at sikre det åbne landbrugslandskab, med fokus på den kulturhistoriske værdi af særlig de gamle diger.
Lys og/eller refleksioner		x		Generelt må kun anvendes nedadrette lave lamper i tilknytning til bygninger. Bygninger må ikke opføres i reflekterende materialer.
Sikkerhed				
Kriminalitet	X			
Brand, eksplosion, giftpåvirkning	X			
Socialøkonomiske effekter				
Påvirkning af sociale forhold	X			
Påvirkning af erhvervsliv	X			

Orientering om Miljøvurderinger

Miljøvurderingsloven trådte i kraft 21. juli 2004 og er revideret flere gange siden. Offentlige myndigheder har pligt til at screene en række planer og programmer for, om de kan påvirke miljøet væsentligt. Kan de det, skal der udarbejdes en miljørapport for de parametre, der er udløsende.

Indledende screening

Her fastlægger vi, om planens påvirkning af miljøet har en karakter og et omfang, der udløser en miljørapport. Screeningen tager udgangspunkt i loven, hvor det fremgår hvilke plantyper, der er omfattet af lovens bilag. I nogle tilfælde skal der dog altid udarbejdes en miljørapport:

- For kommune- og lokalplaner der muliggør anlægsprojekter, der er omfattet af lovens bilag, skal der udarbejdes en miljørapport.
- For planer, der kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der udarbejdes en miljørapport.

Hvis en plan ikke udløser en miljørapport jf. ovenfor, skal den samlede plan screenes for at vurdere, om der er parametre, der medfører en væsentlig indflydelse på miljøet, og der derfor skal udarbejdes en miljørapport.

Screening af plan og indhold i miljørapport

Ovenstående screeningsskema omfatter de miljøparametre, der skal tages i betragtning ved en miljøscreening. For de enkelte parametre foretages en kvalitativ vurdering af planens påvirkning af parameteret. Ved denne vurdering skal alene anvendes kendte oplysninger.

Skal vi udarbejde en miljørapport, bruges tjeklisten som en afgrænsning for omfanget af rapporten. De punkter i tjeklisten, som vi vurderer har en væsentlig indvirkning på miljøet, skal indgå i miljørapporten – men også kun dem.

DISPENSATIONER>

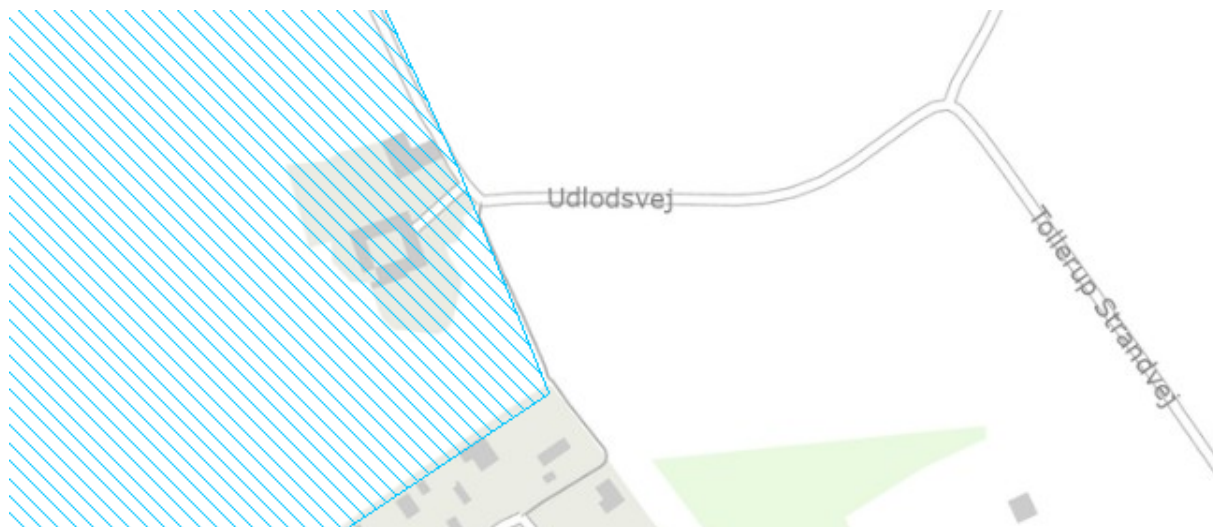
Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Denne afgørelse er blevet påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor den nu er under behandling.

Afgørelse vedrørende ansøgning om dispensation til forløb af læhegn

Over for fredningsnævnet er der den 5. februar 2023 ansøgt om dispensation til forløb af læhegn på ejendommen matr.nr. 2a Tollerup By, Melby, beliggende Udlodsvej 15, 3370 Melby. Projektet er nærmere beskrevet i det materiale, der er sendt til fredningsnævnet. Den nærmere placering fremgår af følgende kortudsnit, hvor det skraverede er fredet område:

Sagens oplysninger

Fredningsforhold

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af fredningen af Orehøj.

Fredningsbestemmelserne i Fredningsnævnets kendelse af 21. maj 1969 er beskrevet nedenfor under Miljøstyrelsens bemærkninger.

Ejendommen er tillige omfattet af fredningsforslag for Tollerup og Melby Kilerne, hvoraf fremgår bl.a.:

”§ 4 Arealernes drift og anvendelse

1. Eksisterende landbrugsarealer kan dyrkes efter gældende lovgivning. Dog må der ikke tilplantes eller dyrkes flerårige udsigtshæmmende afgrøder som eksempelvis juletræer,

elefantgræs, energipil mv.

2. Eksisterende juletræsplantager kan fastholdes til de er hugstmodne, dog senest 5 år efter fredningens endelige gennemførelse, hvor lodsejer sørger for at afdrive arealerne.

Arealerne må ikke gentilplantes.

3. Eksisterende økologiske valnøddeplantage kan fastholdes indtil den ikke længere er driftsmæssig nødvendig, hvorefter den pågældende lodsejer sørger for at afdrive arealerne.

4. Eksisterende småbevoksninger og vildtremiser kan drives med plukhugst eller gruppevis foryngelse og selvforyngelse i videst muligt omfang eller henligge som urørt skov medmindre Fredningsnævnet har godkendt andet. Træartsvalget skal fortrinsvist være hjemmehørende arter. Der kan forekomme indslag med andre lokalitetstilpassede arter og der må gentilplantes med tilsvarende arter, som der er fjernet, dog ikke invasive arter. Småbevoksninger med overvejende løvtræer må ikke konverteres til nåleskov.

5. Eksisterende læhegn må vedligeholdes ved enkelte genplantninger med samme arter, dog ikke hvis de regnes for invasive, alternativt gentilplantes med fortrinsvist hjemmehørende arter. Nye læhegn kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse, såfremt de er nødvendige for driften og udformes, så de ikke begrænser udsigten væsentligt.

6. Naturarealer, der ved fredningens gennemførelse er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3, må ikke sprøjtes eller gødes.

7. Haver og gårdspladser kan, uanset ovennævnte bestemmelser, udnyttes som hidtil og herunder tilplantes eller omlægges på sædvanlig vis.”

Ansøgningen

I ansøgningen af 5. februar 2023 fremgår bl.a. følgende:

” Idet kommunen vurderer at dele af vores læhegn ikke er nødvendige for ejendommens drift, har de pålagt os at søge dispensation hos jer til disse forløb af læhegn. Som vi har forklaret og grundigt uddybet med relevant forskning og valide udtalelser overfor kommunen, er vores læhegn absolut nødvendige for vores ejendoms drift. Denne ansøgning er derfor udformet på baggrund af Halsnæs Kommunes krav herom, og formålet med ansøgningen er at få bekræftet at forløbene af læhegn er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne.

Vi har lavet følgende illustration til Halsnæs Kommune. De blå markeringer viser vores læhegn i hovedtræk, og de røde markeringer har Halsnæs Kommune tegnet oveni som svar til os. De røde streger markerer derved de forløb af læhegn, som kommunen har påbudt os at ansøge om dispensation for. Kommunen har ikke specificeret forløbene nærmere end dette. (Den gule cirkel og streg markerer 100 meter zonen fra den fredede gravhøj, Orehøj).

Egne erfaringer

Vi har egne erfaringer med anlægning af valnøddeplantager som landbrugsdrift på en anden ejendom, hvor vi har ryddet størstedelen af ældre juletræsplantager men efterladt en stor andel af juletræerne omkring de nyplantede valnøddeplanter. Her ses det tydeligt, at de planter, som vokser tættest på de ældre grantræer, har den kraftigste vækst, er de sundeste og har de bedste vilkår. Særligt valnøddeplanterne, hvor der er en afstand på under 20 meter til de læskabende grantræer, har god vækst. Ejendommen er beliggende Rosendalsvej 5, Skibstrup, 3140 Ålsgårde, og vi fremviser gerne disse erfaringer ved personligt fremmøde, hvis ønsket.

Alle vores forløb af nyere beplantninger (læhegn), som ikke er hovedafgrøden (Juglans Regia), der består af mange forskellige arter af løvfældende samt stedsegrønne træer og buske, er fremmede for ejendommens drift og hovedafgrøde. Formålene med disse beplantninger er mange:

Læeffekt - formålet at skabe optimal læ

Valnød (Juglans Regia) er en afgrøde, som trives ved høje temperaturer, minimale temperaturudsving samt minimal vindpåvirkning. Jo større en reduktion af vindstyrke, desto bedre bliver produktiviteten. Desuden er den fuldvoksne plante følsom overfor vindstød, storm og orkan, særligt i de løse og sandede jordforhold, som gør sig gældende på Orehøjgård, hvorved maksimal

læ er afgørende for sikkerheden af >50 år gamle, fuldvoksne planter. Dette er vanskeligt at opnå på ejendommen, hvor de lokale vindforhold, derunder vindretninger, er meget omskiftelige. Derudover bidrager det stærkt kuperede terræn til hyppigheden af kraftige vindstød. Man kan derved ikke tale om "for meget læ" eller "tilstrækkelig reduktion af vindhastighed", da de

optimale forhold for afgrøden er vindstyrke <5 m/s samt at undgå vindstød, hvilket er uopnåeligt, hvorfor en maksimal tilnærmelse af dette forhold er optimalt for vores hovedafgrøde. De omkringliggende naboejendommers bebyggelse og beplantninger har en karakteristik, som bidrager til at skabe vindstød på vores ejendoms arealer. Dertil er de omkringliggende ejendommers fremtidige udvikling i bebyggelse og beplantning selvsagt udenfor vores indflydelse. Udover at læhegn langs ejendommens ydersider samt længere inde på ejendommens arealer er nødvendige for at beskytte afgrøderne, er de også gavnlige, idet de skaber gode arbejdsvilkår for medarbejdere og ydermere skærmer ejendommens bygninger for vind og kraftige vejrforhold. Vi har igennem tusindvis af arbejdstimer på ejendommens landbrugsjord oplevet stærk vind fra alle retninger, hvilket til tider bevirker dårligt arbejdsmiljø med sygdomsmeldinger til følge.

Jorderosion og flyvesand - at undgå erosion af ejendommens sandede landbrugsjord.

Efter jordbearbejdning er der risiko for at den sandede muldjord flyver væk som flyvesand allerede ved vindstyrker >8m/s. Dette har ejendommens nabo (Michael Darket på Hyllingebjerggård) tidligere oplevet, hvor op til 15 cm muldlag af hans landbrugsjord fløj væk til trods for ejendommens brede nord/syd læhegn midt på ejendommen. Det kræver læhegn med kort afstand imellem at undgå vindstyrker, der ved storm eller orkan udsætter muldlaget for denne risiko.

Plantediversitet

Det er vigtigt for ejendommens drift at denne i sig selv har en sund biotop, hvilket bedst lader sig gøre med en mangfoldig plantevækst. Biotopen bliver selvsagt ensidig og mere udsat for sygdom mv. hvis hovedafgrøden dyrkes som monokultur og uden plantediversitet omkring sig.

Synergieffekter, jordkvalitet og mycelia

Synergieffekter i form diversificerede mycelia og det detilhørende mikrobielle liv er vigtigt for afgrøden. Jo større mangfoldighed og diversitet i jordlagenes mycelia, desto højere jordkvalitet kan der opnås, og desto bedre bliver udveksling af næringsstoffer og andre synergieffekter, hvilket er vigtigt for den langsigtede stabilitet for afgrødeproduktionen. Derfor er kort afstand imellem hovedafgrøden og mange andre arter af træer og buske en vigtig parameter for driften.

Det vilde dyreliv

Sund habitat for det vilde dyreliv er medvirkende til at minimere problemer med skadedyr, særligt i økologisk produktion. Eksempelvis vil rovfugle, som trives i tæt beplantning af store træer, regulere bestanden af mus og egern, som er skadelige for produktiviteten af vores hovedafgrøde. En landbrugsbedrift holder ofte katte, og udgifter til kattemad samt dyrelægerregninger kan regnskabsteknisk fratrækkes i driften. Det er fordi, det er et nyttedyr, der spiser mus. Det samme ville gøre sig gældende for ugler, hvis de praktisk kunne holdes som tamdyr, da de er mindst ligeså effektive til at bekæmpe mus. Uglerne har imidlertid brug for meget tæt bevoksning med træer og buske, hvor de trives og vil gavne vores drift, da vi har usædvanligt mange mus på marken.

Afsluttende bemærkninger

Vores partshøring og de tilhørende 7 bilag underbygger sagen og har redegjort for vores lovlige tilplantning med læhegn. Halsnæs Kommune har ikke taget vores argumentation til efterretning på en måde, der har ført til anerkendelse af at vi har efterlevet fredningsbestemmelserne, og Halsnæs Kommune har i den forbindelse pålagt os at søge denne dispensation for en

andel af vores forløb af læhegn. Andre forløb af vores læhegn har Halsnæs Kommune indirekte anerkendt er lovlige og i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne ud fra korrespondancen at dømme. Bilag A er den nylige korrespondance imellem os og Halsnæs Kommune, som har ført til ovennævnte vurdering, samt illustrerer hvilke dele af vores læhegn som Halsnæs Kommune ikke anerkender er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne.

Det er fredningsteksten af 21. Maj 1969 (Afgørelse med Reg. nr. 05076.00) ordlyd at “Der må ikke foretages nyplantning undtagen, hvor denne er nødvendig for ejendommens drift” og “ejendommen må udelukkende benyttes som lansbrugsareal”. Ejendommens drift består p.t. af en valnøddeplantage (Juglans Regia) med valnød som hovedafgrøde, anlagt på ca. 8 ha i 2021 og 2022. Det er imidlertid vanskeligt for os at ansøge om dispensation til den anførte andel af vores læhegnforløb, idet vi mener at vi har overholdt fredningsbestemmelserne til fulde. Vores rådgivere har dog gjort os opmærksom på at vi kan ansøge dispensation til trods herfor, blot vi gør det klart at vores ansøgning ikke kan anses som at vi anerkender noget behov for dispensation. Dermed vil vi gøre det udtrykkeligt klart at vi er sikre på at vi har efterlevet fredningsbestemmelserne til fulde, idet al tilplantning vi har foretaget er nødvendig for ejendommens drift. Dette redegøres der for i dette dokument, tilhørende bilag samt div. referencer / links / kilder.

Bilagsoversigt, referancer og links til videnskabelige artikler mv.:

Vi vil gerne uddybe med forskning, udtalelser fra eksperter og andre relevante informationer. Disse fremgår som bilag samt referencer/links.

En stor del af denne dokumentation består af vores partshøring tilsendt Halsnæs Kommune d. 12.01.2023. Partshøringen er en del af grundlaget i denne ansøgning og er derfor vedlagt inkl. dens bilag 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7. Dokumentet der hedder Partshøring indeholder bl.a. oversigt over hvad bilag 1 – 7 indeholder mv.

Dertil kommer Bilag A, B og C som yderligere bilag til denne ansøgning.

Bilag A indeholder udskrift af nylig korrespondance med Halsnæs Kommune.

Bilag B indeholder en dom fra Retten i Roskilde af d. 02. juni 2021, sag BS-5965/2020-ROS som er relevant for sagen. Denne omhandler en frivillig fredning, ligesom vores sag omhandler en frivillig fredning. Retten fandt i den nævnte sag at en udvikling i forståelsen af, hvad der menes med landbrugsmæssige formål i takt med samfundsudviklingen, må accepteres, samt at man bør fortolke fredningsbestemmelserne i en frivillig fredning dynamisk og lempeligt i forhold til ejeren.

Ydermere konstaterede retten at en fredning ikke kan betragtes som en status quo-fredning efter naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 3, når fredningsbestemmelserne tillader visse nye bebyggelser til landbrugsformål.

Status quo-fredninger udelukker ikke udvikling af en ejendom, når fredningen samtidigt tillader nybygninger ifm. ejendommens drift, ligesom Orehøjgårds fredning gør. Orehøjgård har også fået gennemført nye driftsbygninger efter fredningen trådte i kraft.

Vi henleder opmærksomheden på at den frivillige fredning var med formålet at sikre landbrugsdrift på ejendommen, samt at der ikke er nogen begrænsninger i hvilken form for landbrugsdrift der er tilladt på ejendommen.

Bilag C er en udtalelse fra ejerne af naboejendommen “Hyllingebjerggård”, som har beboet og dyrket denne igennem mere end 4 årtier. Han har særlig indsigt i dyrkning af disse jorde

samt de lokale vindforhold, grundet hans hyppige svæveflyvning fra adressen siden 1980'erne, samt igennem hans vedvarende landbrugsdrift.
..."

Sagens behandling

Halsnæs Kommunes fredningstilsyn har den 16. marts 2023 oplyst bl.a.:

” Høringssvar

Ejendommen er pålagt fredning nr. 05076.00 som vedrører Orehøj. Fredningen er en såkaldt status quo fredning, hvorved tilstanden af ejendommen ikke må forandres. Der er i fredningen bestemt at: *”Der må ikke foretages nyplantning undtagen, hvor denne er nødvendig for ejendommens drift.”*

Indledningsvis bemærker kommunen, at afgrøden i dette tilfælde er valnødder, der er plantet som etårige frøplanter fordelt på ca. 10 ha. Da valnøddeplantagen kun må etableres, hvis den er driftsmæssig nødvendig, formoder kommunen at træerne er sat så tæt som muligt for at optimere udbyttet. Når valnøddeplanterne har stået nogle år må de derved antages at få en størelse, så der kommer en læ-effekt internt imellem træerne, der står i plantagen. Til den tid vil der i givet fald kun være et behov for læ på den side af plantagen, der vender mod den/de fremherskende vindretning/er.

Den fremherskende vindretning er i Danmark generelt fra vest, hvilket stemmer overens med den måde læhegnene internt i plantagen er anlagt. Det stemmer imidlertid ikke overens med en del af de læhegn, der er anlagt i skel mod nord og syd samt på bagsiden af bygningerne mod Udlodsvej, hvor der ikke er plantage.

Sædvanligvis er planter mest skrøbelige for vind de første år efter udplantning. I dette tilfælde er læhegnene plantet kort efter valnøddeplantagen er færdig anlagt, og kommunen formoder læhegnene først vil begynde at yde en læ-effekt når de har stået nogle år afhængigt af, hvilke arter der er plantet. Kommunen finder, at det taler imod nødvendigheden af læhegn, at det først blev plantet efter valnøddeplantagen er etableret.

For et læhegn med en optimal hulprocent (35-50), regner man med en læ virkning på ca. 25 * læhegnets højde (Videncentret for landbrug – Levende hegn i landskabet). Læhegnene på ejendommen er plantet med 50-60 m intervaller.

Arealet hvorpå der er plantage er for en stor del beliggende i en lavning, hvilket modvirker en del af vinden fra højere liggende omgivende terræn, da der vil være en ”læside”-effekt på bagsiden af bakkerne. Derudover er der sommerhusgrunde på tre af siderne, hvilket yderligere medvirker til at bremse vinden.

Ifølge lodsejer er læhegnet plantet for at yde læ for afgrøderne (valnøddeplantage) og derfor driftsmæssig nødvendig. Det er dog Halsnæs Kommunes vurdering, at der er flere forhold der taler for, at læhegnene, ikke alle kan regnes for at være driftsmæssig nødvendige.

Da området er udpeget som særlig landskab med skovrejsning uønsket, er det kommunens vurdering at der ikke bør meddeles dispensation til det ansøgte.

Anden lovgivning

Halsnæs Kommune gør opmærksom på at bestemmelserne i Lov om læhegn og tilskud til læplantning (LBK nr. 26/2017) finder anvendelse på læhegnet. Dette omfatter bl.a. afstand til skel og vej. Såfremt der dispenseres fra fredningen til læhegnene vil kommunen efterfølgende undersøge om der er plantet for tæt på vej. Plantning i forhold til skel anses for at være en privatretlig sag mellem lodsejer og naboer.

Halsnæs Kommune gør i øvrig opmærksom på at en del af læhegnet er plantet langs et beskyttet dige. Man må ikke plante så tæt på et beskyttet dige at diget bliver påvirket af tilplantningen. En påvirkning kan f.eks. være rodkud eller skygge. Såfremt der dispenseres til læhegnet fra fredningen vil kommunen efterfølgende undersøge om der er sket overtrædelse af digebeskyttelsen.”

Den 14. april 2023 har kommunen tilføjet følgende:

”Nedenfor er kommunens habitatvurdering for de plantede læhegn:
Nærmeste Natura 2000-område er nr. 135 ”Tisvilde Hegn og Melby Overdrev”, der ligger ca. 2 km øst for projektområdet. Områderne er adskilt af bl.a. byområder og landbrug. Plantning af læhegn vurderes kun at have påvirkning af det umiddelbare nærområde. Det er således kommunens vurdering, at det alene med begrundelse om den store afstand mellem områderne kan afvises, at projektet vil have en påvirkning af arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Kommunen har ikke kendskab til fund af bilag IV arter på ejendommen. På arter.dk er der registreret fund af markfirben og stor vandsalamander ca. 800 meter øst for ejendommen. Begge arter er forholdsvis udbredt i kommunen og fundet virker sandsynligt. Markfirben findes særligt langs kommunens kyster samt på enkelte indlandslokaliteter. De trives typisk på overdrev med stor soleksponering, pletter med bar jord og en rig urtevegetation. Digerne på ejendommen kunne potentielt være levested da markfirben særligt foretrækker at leve langs ledelinjer i landskabet, men ved kommunens besigtigelse af ejendommen er digerne fremstået enten uplejet med høj vegetation eller helt kortklippede som plæner og dermed ikke egnede som yngle- eller rasteområder. De nærmeste søer, der potentielt kan være yngleområde for stor vandsalamander ligger ca. 1 km fra ejendommen og tilplantningen er foregået på tidligere ager, hvilket ikke er typisk rasteområde for stor vandsalamander. Projektområdet vurderes i øvrigt ikke at være egnet habitat for øvrige bilag IV arter

Det er således kommunens vurdering at tilplantning med læhegn ikke påvirker yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.”

Miljøstyrelsen har den 11. maj 2023 bemærket bl.a. følgende:

Det ansøgte etableres på en ejendom omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af den 21. maj 1969 om fredning af Orehøj.

Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne:

Thi bestemmes:

Det på den kendelsen vedhæftede kortskitse viste areal af matr. nr. 2^a Tollerup by, Melby sogn, fredes status quo.

Tilstanden på ejendommen må ikke forandres, og ejendommen må udelukkende benyttes som landbrugsareal. Det er forbudt at opføre bygninger, som ikke kræves af hensyn til ejendommens drift som landbrugsejendom. Der må ikke anbringes boder, skure, drivhuse, ledningsmaster eller andre indretninger, som efter nævnets skøn vil kunne virke skæmmende. Det naturlige jordsmon må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning. Der må ikke foretages nyplantning undtagen, hvor denne er nødvendig for ejendommens drift. Der må heller ikke uden tilladelse af fredningsnævnet ske udstykning af det af fredningen omfattede areal.

Ansøgningen samt kommunens udtalelse giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Miljøstyrelsen selvfølgelig til rådighed.

Danmarks Naturfredningsforening har den 24. maj 2023 bemærket følgende:

”...

Det skal bemærkes, at læhegnene, der for en stor dels vedkommende udgøres af gran og fyr, allerede er plantet.

DN Halsnæs anser dette for værende i strid med den gældende Orehøjfredning fra 1969:

I fredningens indledende tekst står der:

Da det må anses som værende af betydning for den landskabelige skønhed i området, at det tilbudte areal bevares i sin nuværende tilstand, finder nævnet at burde tage den fremsatte begæring om fredning status quo til følge.

...

Der må ikke foretages beplantning ud over vedligeholdelse af eksisterende beplantning eller have.

Der må ikke foretages nyplantning undtagen hvor denne er nødvendig for ejendommens drift.

Herefter er følgende besluttet:

Tilstanden på ejendommen må ikke forandres, og ejendommen må udelukkende benyttes som landbrugsareal.

....

Det naturlige jordsmon må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning. Der må ikke foretages nyplantning undtagen, hvor denne er nødvendig for ejendommens drift.

Omdrejningspunktet er her:

Kan nyplantningen af læhegn siges at være *"nødvendig for ejendommens drift"*? Der er i hvert fald ikke tale om *"vedligeholdelse af eksisterende beplantning"*, da også valnødderne er nyplantede.

Uagtet den i dispensationsansøgningen grundige argumentation af varierende evidensbaseret kvalitet er disse læhegn – og efter DN Halsnæs' overbevisning i øvrigt også anlæggelsen af valnøddeplantagen - ikke *"nødvendig for ejendommens drift"*. Desuden er det i strid med fredningsteksten i både den eksisterende fredning og i det netop indsendte 'Fredningsforslag for Tollerup og Melby Kilerne'. Ydermere er området i gældende kommuneplan udpeget som *bevaringsværdigt landskab* og *'landskab med skovrejsning uønsket'*, fordi *'skov slører landskabet og dermed de værdier, som området er udpeget for i andre sammenhænge'* (sidste citat er fra den nye fredningstekst).

De med tiden høje valnøddetræer omgivet og iblandet bl.a. høje fyrre- og grantræer vil i den grad sløre *'den landskabelige skønhed i området'*, som den gældende fredning har til formål at bevare. Ligeledes vil det være i strid med det nye fredningsforslag, hvor formålet er *"at bevare og forbedre de landskabelige værdier i de to kystkiler, således at de fremtræder som et overvejende åbent landskab med vide udsigter vekslende med mindre bevoksninger"*.

Afsluttende og supplerende bemærkninger:

Når man køber jord i et område som dette, kan det ikke komme bag på én, at jorden er sandet, og at det ved Nordkysten til tider blæser ret kraftigt fra vest. Ud over at det kan virke uhensigtsmæssigt at vælge at plante en så åbenbart sårbar og sart afgrøde som valnødder i den sandede jord, kan det undre, at valnødderne er plantet i nord-syd gående retning, når ansøger angiver sit gode kendskab til de lokale forhold og den fremherskende vindretning.

Vindpåvirkningen kunne være forudset, så man ikke derefter føler sig nødsaget til at plante læbælter med bl.a. fyr og gran for at beskytte afgrøden mod vinden. At man så ovenikøbet vælger at plante store træer i en fredning, der har eksisteret siden 1969, hvor *"der ikke må foretages beplantning ud over vedligeholdelse af eksisterende beplantning eller have"* er svært at forstå.

Konklusion:

Dispensation til plantning af de markante læbælter, der ansøges om, vil være et voldsomt indgreb i hele landskabet.

Som nævnt påpeger ansøger selv sit gode kendskab til de lokale forhold, og han må have vidst, at afgrøden ville have vanskelige vilkår uden læbælter. Vejrforholdene ved en nordvendt havkyst er ofte barske. DN Halsnæs finder ikke, at plantning af en afgrøde, der kun vanskeligt kan vokse under disse forhold, berettiger til efterfølgende at tillade så markant indgreb i landskabet, som disse læbælter vil være. Læbælter er ikke en landbrugsafgrøde, og vi mener ikke, at de i den aktuelle sag er *"nødvendige for ejendommens drift"*.

DN Halsnæs kan derfor ikke anbefale, at der gives dispensation til plantning af læbælter."

Der er under sagen tillige indgivet indlæg fra Trine Mortensen, og ansøger har svaret herpå i mail 13. oktober 2023.

Der er ikke fremkommet udtalelser fra Friluftsrådet eller Dansk Ornitologisk Forening, der har været hørt over ansøgningen med en svarfrist på fire uger.

Fredningsnævnet har den 20. november 2023 foretaget besigtigelse.

I besigtigelsen deltog udover nævnsmedlemmerne: Mette Thornholm og Gustav Jakobsen (Halsnæs Kommune), Susan Holvøe og Lenni Gottlieb (DN). Ansøger var ikke mødt.

I afgørelsen har deltaget dommer Elisabet Michelsen (formand), Niels H.V. Olesen (udpeget af miljøministeren) og Carsten Møller (udpeget af Halsnæs Kommune).

Afgørelsen er truffet i enighed.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved lovliggørende dispensation til midlertidigt at opsætte dele af de ønskede læhegn. Der gives afslag på lovliggørende dispensation til de læhegn, der på tegningen fra kommunen, se ovenfor side 2, er markeret røde, og som kommunen har påbudt ansøger at søge om dispensation til. Dispensationen gælder således alene de øvrige dele af læhegnet.

Det er et vilkår, at de læhegn, der herved meddeles lovliggørende dispensation til, stedse er maksimalt samme højde som de valnøddetræer, de skal beskytte, og at læhegnene senest skal fjernes 10 år efter denne afgørelse, idet læhegnet dog kan bevares også herefter på strækningen langs Udlodsvej fra gården og nordgående til nuværende skel. Læhegn skal fjernes, hvis det ikke viser sig muligt at få valnøddetræerne til at gro på en normal og hensigtsmæssig måde.

Fredningsnævnet har lagt til grund, at det er oplyst, at de omhandlede valnøddetræer skal anvendes alene i landbrugsøjemed, og dette er derfor en forudsætning for afgørelsen. Det bemærkes, at der i fredningsforslaget § 4, nr. 3 er en bestemmelse om, at eksisterende økologiske valnøddetræer kun kan fastholdes så længe, de er driftsmæssige nødvendige for ejendommen. Dispensationen til læhegn kan derfor ikke udstrækkes udover dette tidspunkt.

Nævnet har lagt vægt på, at det ansøgte under disse forudsætninger ikke strider mod fredningens formål. Fredningsnævnet har endvidere lagt vægt på, at læhegn til en vis grad og i en vis periode, indtil valnøddetræerne er i god vækst, er nødvendige for ejendommens landbrugsdrift. Der er omvendt tillige lagt vægt på, at træerne er placeret i en status quo fredning, hvor udgangspunktet er, at der ikke må foretages nyplantning, og derfor er dispensationen begrænset som anført ovenfor til det, som efter det oplyste vurderes at være nødvendigt for ejendommens drift.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på de oplysninger, som kommunens fredningstilsyn har meddelt.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Elisabet Michelsen
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Miljøstyrelsen, Lars Gammeltoft (Maria Elena Pade og Tobias Dordje Gammeltoft), Halsnæs Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.